

16+

ВОЖАК

Часопис сатыры і гумару

7 • 2020
ліпень

А касцёр мы за вас
тушыць будзем?

N.B.
«Нота бенэ»

Зварні ўвагу!

Згодна са статыстыкай, з году ў год колькасць людзей, што тонуць у вадаёмах Беларусі, зніжаецца. Але, на жаль, ёсць адна «нязменная» лічба: 65–73 працэнты тых, для каго ўваход у ваду стаў фатальным, знаходзіліся ў стане алкагольнага ап'янення.

Па інфармацыі Пракуратуры Мінскай вобласці, крадзяжы на дачах найбольш часта здзяйснююцца са снежня па красавік. Зламыснікі (асацыяльныя элементы, якія злоўжываюць спіртным і часта не маюць работы і сродкаў да існавання) крадуць усё, што трапляе пад руку: розны хатні і садовы інструмент, маладыя дрэўцы, кусты, кансервы, бытавыя прыборы і іншае.

Яшчэ ў красавіку Нацыянальны камітэт па біяэтыцы заявіў: недапушчальна тыражыраваць недакладныя звесткі па пытаннях грамадскага здароўя. Тым часам медыкі заклікаюць падчас эпідэміі COVID-19 прытрымлівацца этычных нормаў, бо ў пагоні за хайпам і «смажанымі» навінамі людзі нярэдка іх парушаюць.

Псіхолагі ўсё часцей адзначаюць у кліентаў сіндром Пітэра Пэна – іншымі словамі, нежаданне сталець. Людзі асацыіруюць дарослае жыццё з праблемамі, клопатамі, хронічнай незадаволенасцю і стомленасцю і таму не спяшаюцца «выходзіць з дзяцінства».

(Па інфармацыі са СМІ).

Анастасія СКАРКО і Аляксандр КАРШАКЕВІЧ.

Расціслаў БЕНЗЯРУК

Байка

Сарок маўклівых неяк
Сустрэць не выпадала,
А вось такіх, крыклівых, —
Ну, хоць ты адбаўляй!
У галасісты гай
Адна з іх залятала,
Бясконца стракатала
Ды чуткі на ляту збірала.
Вядомы тыя плёткі,
Іх ведаюць ўсе цёткі:
Хто ўчора з кім гуляў
І дзе значаваў,
Якія слухаў песні,
Хто да каго ў гнездо палез...
Урэшце ранкам веснім
Ушчэнт перасварыла лес.
Пляткарку асудзілі ўсе.
— Зайздросціце маёй красе? —
Прамовіла Сарока. —
Дзе знойдзеце яшчэ
Такую белабоку?
— А можа, балаболку? —
Парыраваў Кулік. —
Не ты тут вінавата —
Твой язык!..

Пасля, як па сакрэце мне казалі,
Сароку з лесу прэч прагналі.
Для плеткара зыход вядомы:
Быць век бяз-дом-ным!

г. Жабінка.

«Я зразумеў: рэжысёры здымаюць у фільме роўна столькі цікавых момантаў, каб хапіла для трэйлера!..»

(З размовы ў кулуарах «Оскара»).

«Чаму самалёты і чорную скрыню не робяць з аднаго і таго ж матэрыялу?»

(Цытата з Артура Хэйлі, якая не ўвайшла ў яго раман «Аэрапорт»).

«На чэмпіянаце свету па плаванні ў Папуа Новая Гвінея спартсмены скардзіліся на гарачую ваду і лаўровы ліст у басейне».

(Са спартыўных навін).

«Пустая бочка гучыць на ўвесь свет».

(З досведу палітыкаў).

«Першым у новае жыллё трэба ўпускаць інтэрнэт-кабель: дзе ён ляжа — там стаўце ложак. І стол. І камп'ютар. І халадзільнік».

(Новае правіла фэншуя).

«Калі кажуць «розыгрыш прызоў», усе чуюць толькі «прызы», але ніхто не зважае на «розыгрыш».

(Жалезная логіка).

«У лесе было накурана...»

(Радок з бардаўскай песні).

«Не так добра з вамі, як дрэнна без вас».

(Мужчынскі тост на 8 Сакавіка).

«Як ні зойдзеш у метро, там процьма народу. Людзі едуць з працы, людзі едуць на працу... Калі яны працуюць — незразумела!»

(З гутаркі ў метро).

«Чаму дактары называюць тое, што робяць, практыкай?»

(Рытарычнае пытанне).

Аляксандр ЗОТАЎ,
г. Мінск.

Мікола ПІРГЕЛЬ.

Пасля гарадской мітусні я пачала марыць пра няспешнае вясковае жыццё. Цішыня, спакой, адзінота...

Аднойчы сабрала рэчы і нарэшце выправілася ў пушчанскую Гарошаўку...

— Адпачну ў цябе некалькі дзён, — кажу сяброўцы Ярынцы. — Пакатаюся на веласіпедзе па ваколіцах, пазагараю, пакупаюся ў возеры...

— Паспрабуй, — адказвае тая і ўсміхаецца, запрашае мяне за стол.

— Эх, і смачная пушчанская бульбачка! — уплятаю я апетытныя вясковыя стравы. — І каўбаска, і агурочак, і грыбочкі!.. А ў нас у суседнім доме дах рамантуюць, дык пыл, шум... І ліфт надакучыў: гудзіць на ўвесь пад'езд. І аўто пад вокнамі раніцай спаць не даюць. І яшчэ сусед курыць...

— Але, але, — нібы згаджаецца са мной сяброўка і, як і раней, загадкава ўсміхаецца.

Затым Ярынка пайшла на агарод, а я села на веласіпед і пакаціла загараць. Праўда, да возера так і не даяла. Ды і як было ехаць? Я ж дзяўчына выхаваная,

гарадская. А мясцовыя жыхары — бабулі ды дзядулі, пабачыўшы мяне, так і высыпалі з двароў, каб павітацца. Як жа іначай?

Пасля, вядома, пасыпаліся пытанні:

— Хто такая? Відаць, у Ярынке гасцюеш?

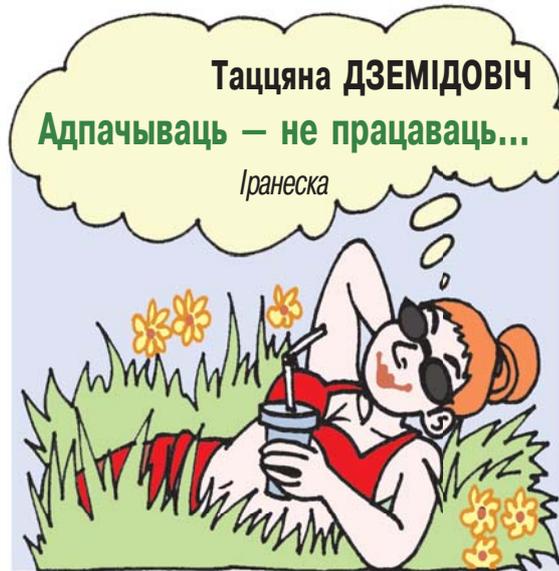
— Куды едзеш? Грыбоў у лесе яшчэ няма!

— Няўжо загараць? Работы непачаты край!..

Ну, дзе тут змаўчыш, калі так. Расказала пра сябе: хто, што, адкуль, чаго...

Слухалі ўважліва, удакладнялі, перапытвалі. Здаецца, спадабалася... Потым самі распавядалі пра сябе, пра жыццё, пра надвор'е... Прыгадалі, якая грымотная навальніца была ў шэсцьдзясят другім годзе, які незвычайны ўраджай грыбоў надарыўся ў семдзесят трэцім, колькі давала малака пародзістая Зосьчына карова ў восемдзесят пятым...

Слухала, дзівілася, падтаквала... Ужо сонца сабралася за лес садзіцца. Нічога не зробіш, давялося развітвацца. Села на веласіпед ды хутчэй дахаты паімчала.

Казімір КАМЕЙША

ВЕРАБ'ІНАЯ ГІСТОРЫЯ

Гаспадар у хаце хмуры,
У жалобе сёння двор.
Прыйшлі куры на хаўтуры:
Верабей-сусед памёр.

Бабылём быў верабейка,
Проста існаваў — не жыў.
Без зярнятка, без капейкі
Жыў на крошках на чужых.

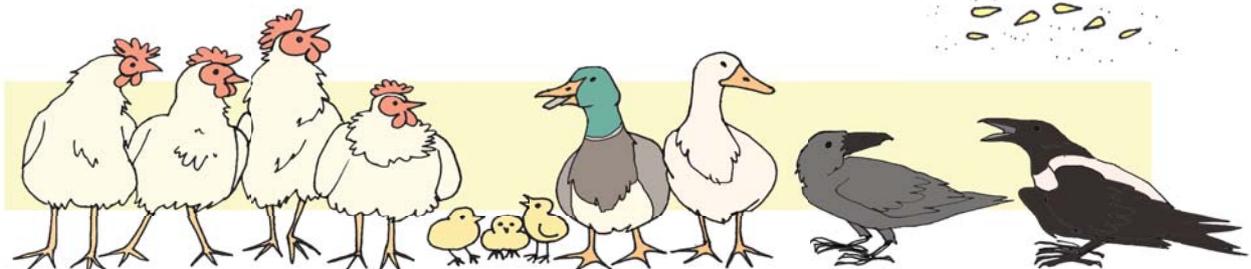
Быў чужым на ўсіх падворках,
Кожны браў яго за чуб.
Вецер небараку пёркі
Перамацаў, пераскуб...

Прыляцелі тры сарокі
І чатыры крумкачы.
Птахі зблізку і здалёку —
Цяжка ўсіх і палічыць.

З нейкай сажалкі панурай
Нават качкі прыплылі.

І тады сказалі куры:
— Дзе ж вы ўсе раней былі,
Як цяпеў наш верабейка,
Галадаў і бедаваў,
За душой не меў капейкі,
А рублі ўсе вам хаваў?...
Як глумілі яго святы,
Як выкурвалі з гнязда,
Як дзяўблі яго зярняты,
А спявалі пад дразда?..

Сумавалі, адпывалі.
Чуў бы тое верабей,
Як усе тут шкадавалі...
Не яго зусім... Сябе!

– А на возера чаму не паехала? – спытала Ярынка, выпроставаючы спіну на агародзе. – Бачыла, што перастрэлі цябе...

– Перадумала, – кажу. – Паказвай, дзе палоць!

І пайшла на грады, пакуль зусім не сцягнула...

Раніцай прачнулася, рукі ды спіна баляць, а Ярынка весела па кухні пырхае, сняданак гатуе. Кажа:

– Сёння машына прыязджае, смецце забірае. Мож, вынесеш пакет, пакуль я тут гаспадару?

– Вядома! – бадзёра адказваю, спаўзаючы з ложка...

Пайшла на вуліцу, а там ужо знаёмыя бабулі ды дзядулі стаяць, машыну чакаюць. Маладых сярод іх няма: хто ў полі, хто ў лесе. Я адна такая... гультайка. Нейкі дзядок так свайму суседу ціхенька шапнуў.

Не паспела запырэчыць – маўляў, адпачываючая, як іншая бабуля, гледзячы на мой тонкі пакет са смеццем, заўважае:

– Пячэнне елі? Гэта ж суцэльная хімія! Вось я пяку дык пяку. Чакай, прынясу, як машына паедзе. А пакуль – слухай рэцэпт.

І давай расказаць! Дзе ж ты запомніш: і тое, і гэта, і зноў тое і гэта...

– А навошта такі прыгожы слоічак выкідаеце? – пытаецца другая бабуля.

– Там аліўкі ў алеі былі, не адмыць, – чамусьці апраўдваюся я. – Ды і навошта ён?

– Цьфу, аліўкі! – махнула яна рукой. – Ты маіх марынаваных грыбочкаў лепш пакаштуй. Смаката! Слоічак не хапае, у мяне кожны на ўліку...

– А я табе – варэння!

– А я – салення!

– А я...

Не памятаю, як тая сметніца прыязджала, як ад'язджала... Помню толькі пячэнне, варэнне, саленне, грыбы, яблыкі... Ледзьве дацягнула дахаты два вялізныя кошыкі, ажно спацела.

Ярынка спачувальна паглядзела на мяне і зноў усміхнулася:

– Ідзі снедаць хутчэй, бо галодная як воўк! Я дранікаў насмажыла. Потым, можа, пакупацца ды пазагараць на возера з'ездзіш? Надвор'е добрае...

– Ты што! – замахала на яе рукамі. – Якое возера? Трэба ў лес ехаць, мне грыбныя мясціны падказалі, затым буду баравікі саліць. Ды і суніцы паспелі. Яшчэ неабходна бульбу прапалоць, праверыць, ці няма каларадскіх жукоў... Тым часам і пазагараю, і свежым паветрам падыхаю!

Здаецца, няспешнае вясковае жыццё пачало мяне зацягваць. Прынамсі, у горад я пакуль не збіраюся. Адпачынак працягваецца...

г. Брэст.

Навука на чужых памылках

Міні-комікс

«НЕ ДАЛА РАЗГУЛЯЦА...»

(па матэрыялах Савецкага раённага аддзела па надзвычайных сітуацыях установы «Мінскае гарадское ўпраўленне МНС»).

Анастасія СКАРКО.

ГОЛКА ТЭРАПІЯ

Трэці від хлусні

Слонімскі раён. Згодна з дакументамі ў КСУП «Драпава» падрыхтавалі да работы ўсю кормаўборачную тэхніку. Аднак нездарма польскі афарыст Юзэф Булатовіч пісаў пра тры віды хлусні: выхваляння, брахню і справаздачнасць. Так, кантралёры высветлілі, што ў камбайна маркі «Джон Дзір» меліся няспраўнасці ў паліўнай сістэме, у дзвюх трактарных касілак не былі заменены дэталі. Акрамя таго, чакалі рамонту двое грабель, а на чатырох машынах для нарыхтоўкі сена адсутнічалі прывадныя ланцугі.

Вось такая справаздачнасць. І работа...

Вярнулі на зямлю

Віцебскі раён. Відаць, некаторыя выканаўцы Дзяржаўнай праграмы «Энергазберажэнне» ўявілі, што жывуць на іншай планеце, дзе адзін год цягнецца як некалькі. Таму ўключылі ў спіс мерапрыемстваў замену трох кіламетраў зношаных цепласетак, якія акупяцца амаль праз трыццаць гадоў, замест максімальна дапушчальных дзесяці.

Правяраючыя вярнулі «фантазёраў» з нябёс на зямлю.

Лазня або пральня?

Мядзел. Нянакш, як такі дыялог адбыўся некалькі месяцаў таму паміж суседзямі ў пад'ездзе дома, што абслугоўваецца УП «Мядзельская жыллёва-камунальная гаспадарка»:

— Дальбог, нашы кватэры лічаць лазняй! Ацяпленне гэтакое дарагое.

— Не, хутчэй старой пральняй, бо за ваду ды каналізацыю столькі даводзіцца плаціць!..

І сапраўды, з леташняга лютага ЖКГ налічыла людзям за год «лішняй» платы ўсяго больш чым на 2,6 тысяч рублёў.

За гэтае і іншыя парушэнні вінаватыя службовыя асобы прыцягнуты да дысцыплінарнай і адміністрацыйнай адказнасці. Разлікі зрабілі па-новаму, як за кватэру...

З печанага яйка...

Магілёўская вобласць. Адбылося як у прыказцы: намеснік дырэктара філіяла аднаго дзяржаўнага прадпрыемства энергетычнага комплексу выседзеў з печанага яйка жывое куранё. Каб схваць рэшткі заляжалых электратэхнічных тавараў, ён загадаў аформіць накладныя на іх перадачу іншаму структурнаму падраздзяленню арганізацыі, а таксама... зваротныя таварасуправаджальныя дакументы на адрас філіяла. Такім чынам былі забяспечаны адпаведныя паказчыкі, і падначаленыя атрымалі прэміі на агульную суму больш чым 40 тысяч рублёў (за красавік – снежань 2017 года). Фактычна ж тавары пастаянна ляжалі на месцы...

Купацца ў грашах, як курыца ў пяску, не дазволілі кантралёры. Частка грошай вернута, у адносінах начальніка ўзбуджаны крымінальныя справы.

Як вадой змыла

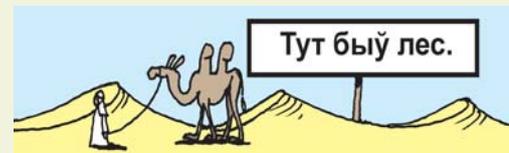
Гомельская вобласць. Звыш паўмільёна рублёў з рэспубліканскага бюджэту як вадой змыла па віне службовых асоб мясцовага прадпрыемства, якое адказвала за навігацыйнае абсталяванне на водных шляхах. На працягу трох мінулых гадоў службовыя асобы ўстановы ўпісвалі ў дакументы недакладныя звесткі, дзякуючы чаму тарыф на работы завышаўся больш чым у два разы.

Такія разлікі выліліся для дырэктара арганізацыі ў крымінальную справу.

Гора-арандатары

Брэсцкая вобласць. Існуе слушная думка: мы атрымалі зямлю не ў спадчыну, а арандавалі яе ў нашчадкаў. Таму супрацоўнікі асобных арганізацый пакрыўдзілі будучыя пакаленні. Напрыклад, ТАА «Эледзі-Груп» і РУП «Брэстаўтадар» незаконна здабывалі карысныя выкапні і знішчылі лясную падсцілку з верхнім пластом глебы з раслінамі плошчай больш чым адзін гектар. А ДЛГУ «Маларыцкі лясгас», ДВЛГУ «Кобрынскі вопытны лясгас» ды ААТ «Белавежскі» на выдзеленых ім участках стварылі без дазволу пясчаныя кар'еры. Іншыя прадпрыемствы самавольна займалі землі, здымалі ўрадлівыя пласты глебы і раслінны грунт, утваралі сметнікі і іншае.

Пасля такой «арэнды» і спадчыны не застаецца...

Па матэрыялах прэс-цэнтра Камітэта дзяржаўнага кантролю Рэспублікі Беларусь.

Вікенцій ПУЗАНКЕВІЧ
і Аляксандр КАРШАКЕВІЧ.

Аляксандр ШМІДТ.

Ліпавы мёд

Нам падносяць з году ў год,
Каб трымцелі шлункамі,
Натуральны спелы мёд
Звабліва-гатункавы.

Рапсавы, грачышны,
Майскі, верасовы...
Люд, хапай увішна
Самы адмысловы!

Прадавец рухавы
Аж вачыма лыпае.
А на самай справе
Мёд адзін той – ліпавы.

Любая, чакай!

Два ў рачулке берагі.
Ты на правым, любая,
Я – на левым. Той, другі,
Аж духмяніць згубаю.

Так душа мая гарыць,
Што каўтаю сліну я.
З носа кроў – трэба даплыць,
На вачах ў вір кінуся!

Ды высокі бераг твой
Непрыступна шчэрыцца.
Дацягнуўся б і рукой –
Нельга. Аж не верыцца!

Пабудуюць хутка мост,
У раку не кінуся.
Да цябе тады наўпрост
У абдымкі рынуся!

Нічыпар ШЭРАНЬКІ

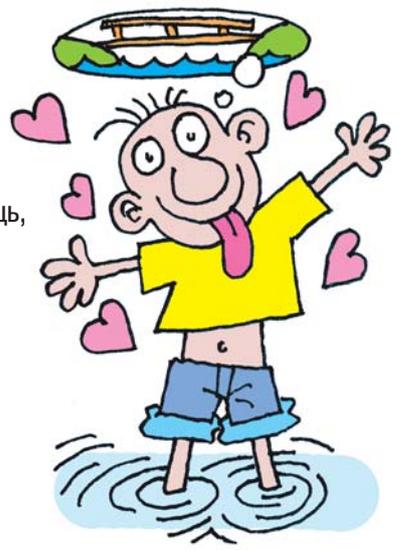

Куды зваць?

Не гукай мяне ты ў ягады:
Ногі рухаю ледзь-ледзь.
Буду там таптацца-гнуцца,
Бы ў малінніку мядзведзь.

Не вядзі ў грыбы сцяжынамі:
Зрок ужо даўно не той.
Баравік крамяны самы
Апынецца пад пятой.

А заві мяне ў сябрыну,
Што надзвычай я люблю.
За сталом, спацеўшы добра,
Чарак восем закулю!

Некалькі гадоў таму...

Бульба з нябёс,

альбо
Да чаго
могуць
прывесці
пабочныя
размовы
на прыёме
у доктара.

Сцэнарыст
і мастак
Аляксандр
Каршакевіч

Вітаецца!

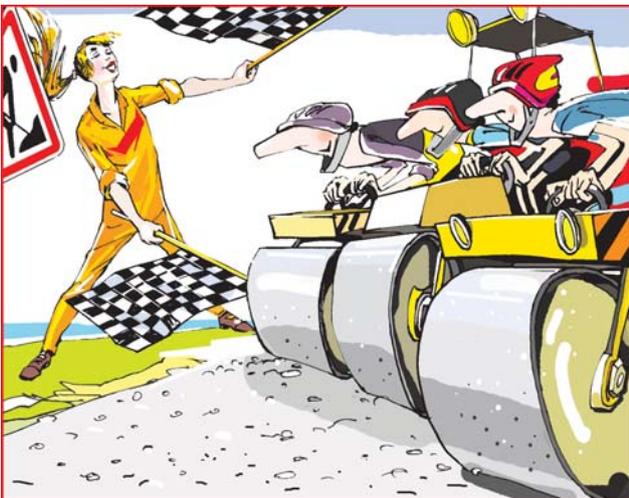
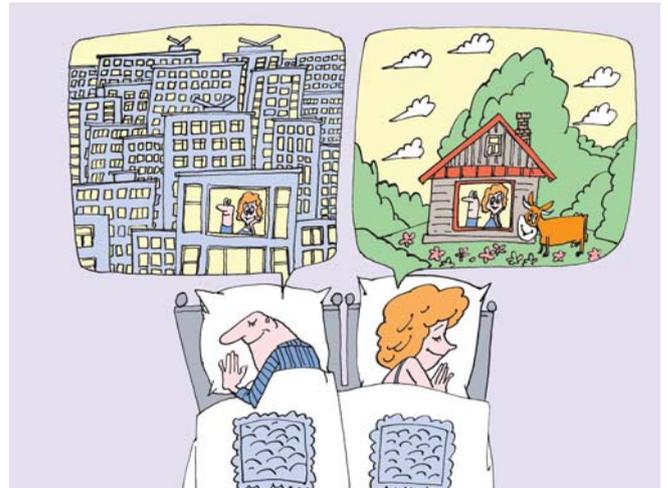

МАЙСТАР НА ўСЕ ЖАНРЫ

Алег КАРПОВІЧ – вядомы мастак, майстар газетнай, часопіснай і кніжнай графікі. Яго вострыя карыкатуры, яркія сяброўскія шаржы, выразныя ілюстрацыі часта займаюць цэнтральныя месцы на старонках айчынных выданняў. У газеце «СБ. Беларусь сёння» Алег Іванавіч працуе даўно, аўтар персанальных рубрык, шматлікіх мастацкіх работ. Для творчага почырку характэрны аператыўнасць і зладзённасць тэм і сюжэтаў, арыгінальнае мастакоўскае бачанне. Малюнкi знаходзяцца ў Нацыянальным мастацкім музеі Рэспублікі Беларусь, Дзяржаўным літаратурна-мемарыяльным музеі Якуба Коласа.

За плячыма А. Карповіча – грунтоўная адукацыя: ураджэнец Слоніма з чырвонымі дыпламамі закончыў Мінскае мастацкае вучылішча імя А. К. Глебава і аддзяленне станковай графікі Беларускага тэатральна-мастацкага інстытута. Удзельнік шматлікіх выстаў (у тым ліку міжнародных). Член Беларускіх саюзаў мастакоў і журналістаў.

Шчыра віншваем адметнага творцу, нашага даўняга аўтара, адданага прыхільніка «Вожыка» з 60-гадовым юбілеем і зычым моцнага здароўя, творчага плёну, аптымізму, сіл і натхнення на ўсе задумы ды ўсмешкі на твары!

Андрэй СІДАРЭЙКА

**6 жніўня — дзень
«Паварушы
пальцамі ног».**

Афіцыйна

Дзень «Паварушы пальцамі ног» дазваляе крыху размяцца. Увесь час заціснутыя ў туфлях або красоўках, пазбаўленыя кіслароду і сонечнага святла, пальцы не маюць магчымасці рухацца.

Адзначце гэтую дату, падставіўшы іх свежаму ветрыку каля басейна або на беразе мора. Можна варушыць пальцамі ног і пад камп'ютарным сталом...

ТАКОЕ КАРОТКАЕ СВАТА

Гумарэска

Дырэктар фірмы па вырабе металапрофілю Іван Цімафеевіч сядзеў падчас абеду ў кабінце, піў каву і праглядаў газету. На апошняй старонцы ў рубрыцы «Цікавае ў свеце» яго позірк затрымаўся на кароткай нататцы пад назваю «Святкуем з нагамі!» Зразумеўшы, што да чаго, мужчына ўсміхнуўся і падумаў: «Сапраўды, чаму б не даць ім волю?»

Кінуў позірк на наваксаваныя да бляску туфлі. Затым пастараўся паварушыць пальцамі ног, але тыя, нібы ў цісках, не паддаваліся.

«Ім і сапраўды нясоладка там, — уздыхнуў дырэктар. — Трэба хоць у абедзенны перапынак даць пальцам падыхаць свежым паветрам... А раптам хто-небудзь зойдзе?..»

Іван Цімафеевіч падняўся з крэсла, падышоў да дзвярэй і павярнуў ключ. Потым наблізіўся да акна, адчыніў яго насцеж. У пакоі адразу ж зрабілася святэй.

Мужчына зноў сеў, зняў туфлі, шкарпэткі. Выцягнуў ногі і з задавальненнем паварушыў пальцамі.

«Прыемна як! А што, калі прайсціся па кабінце басанож?» — падумаў дырэктар і, падняўшыся з крэсла, зрабіў некалькі нясмелых крокаў. Было неяк нязручна і незвычайна, але прыемная прахалода, якая ішла ад падлогі, безумоўна, падабалася... Уволю нахадзіўшыся, ён усеўся на рабочае месца.

«А чаму гэта ногі заўсёды знаходзяцца пад сталом, а не на ім? — задумаўся Іван Цімафеевіч. — Нейка

несправядліва! Усё ж я тут дырэктар, у мяне абед, і ў вольны час магу рабіць, што захачу, ды і падначаленыя не бачаць, — асмялеў мужчына і рашуча закінуў ногі на стол.

«Цудоўнае свята! — ажно ўсклікнуў ён уголас. — Шкада, не ведаў пра яго раней!»

Зазваніў службовы тэлефон.

— Іван Цімафеевіч, — прагучаў у трубцы заклапочаны голас сакратаркі Людэчкі. — Вас чакаюць італьянскія інвестары.

Мужчына зірнуў на гадзіннік: абед скончыўся ажно пятнаццаць хвілін таму! З'яўляцца перад іншаземцамі басанож было непрыгожа. Што яны падумаюць пра фірму, калі яе дырэктар ходзіць без туфель?

Іван Цімафеевіч хутка апрануў шкарпэткі, абуўся і падаўся да выхаду сустракаць шанойных гасцей. Свента скончылася...

Рэчыцкі раён, агр. Каравачычы.

Між іншым

17 жніўня можна прагуляцца па крамах сэканд-хэнд. Менавіта ў гэты дзень адзначаецца свята вядомай гандлёвай сеткі. 26 жніўня святкуецца Дзень туалетнай паперы. А 31 жніўня смела выпраўляйцеся на пікнік, бо дзень спрыяе страваванню на свежым паветры. Смачна есці!

Пётр КОЗІЧ.

Анатолий МАРОЗАЎ

БУЛЬБА БЕЛАРУСКАЯ

З натуры

Мой даўні знаёмы Сяргей скончыў Магілёўскі будаўнічы тэхнікум. Доўгі час працаваў у розных арганізацыях раёна, таму прафесіяй авалодаў дасканала.

Аднойчы, як і іншыя, вырашыў адправіцца на заробкі ў Маскву. Справы ў белакаменнай пайшлі добра, таму з цягам часу ўжо набраў уласную брыгаду. Працавалі на ўзвядзенні катэджаў для «новых рускіх» і маскоўскай культурнай багемы.

У апошні час многія з іх ратуюцца ад гарадскога смогу, шуму і іншых «выгод» урбанізацыі. Набываюць зямлю ці старэнькія хаткі ў прыгарадзе, а затым запрашаюць працавітых беларусаў, якія будуць ім шыкоўныя катэджы.

Брыгада Сяргея трапіла да культурнай маскоўскай дамы. Яна была не вельмі дасведчаная не толькі ў будаўніцтве, але і ў сельскай гаспадарцы. Між тым, сярод інтэлігенцыі Масквы ў апошні час стала вельмі модна не толькі жыць па фэншуй, але і ўжываць у ежу чыстую гародніну і садавіну з уласных сотак.

Аднойчы пасля чарговай паездкі на радзіму да Сяргея падышла незадаволеная гаспадыня катэджа.

Назіральны гумарыст

Анатолий Іванавіч МАРОЗАЎ нарадзіўся ў 1962 годзе ў вёсцы Нежкаў Бялыніцкага раёна Магілёўскай вобласці ў настаўніцкай сям'і. Служыў у арміі. Закончыў Мінскі энергетычны тэхнікум і гістарычны факультэт Магілёўскага дзяржаўнага педагагічнага інстытута імя Аркадзя Куляшова.

Працуе настаўнікам гісторыі дзяржаўнай установы адукацыі «Свяцілавіцкі вучэбна-педагагічны комплекс дзіцячы сад-сярэдня школа Бялыніцкага раёна». Актыўна займаецца краязнаўчай дзейнасцю, шмат часу прысвячае вывучэнню гісторыі і культуры малой радзімы. Ён аўтар больш чым 300 артыкулаў па гісторыі роднага краю, якія друкаваліся на старонках раёнкі «Зара над Друццю», абласных і рэспубліканскіх газет. Выдаў некалькі кніг: «Зямля Бялыніцкая», «Бялыніцкі манастыр»,

— Што здарылася? Можна, мае хлопцы нешта не так зрабілі? — занепакоіўся брыгадзір.

— Зрабілі? Гэта мякка кажучы! — абурылася кабе-та. — Яны, нягоднікі, паелі ўсе агуркі, якія я пасадзіла.

Сяргей агледзеўся. Навокал нават намёку на існаванне агарода не было.

— А дзе ж, Людміла Іванаўна, яны раслі?

— Дык вось тут! — гаспадыня паказала ў бок высокага бур'яну.

— Тут нічога не магло вырасці, — усміхнуўся Сяргей. — Агуркам патрэбна добрая глеба, пастаянны паліў... Паверце мне, карэннаму вяскоўцу!

— Але ж мне на рынку сказалі, што праз тыдзень пасля пасеву я буду есці свае агуркі, — не суніралася жанчына.

— Вас, Людміла Іванаўна, падманулі. На жаль... Лепш пачастуйцеся нашай беларускай бульбай!

Сяргей дастаў з багажніка ўласнага аўтамабіля мех бульбы і адсыпаў з яго добры кош...

Назаўтра Людміла Іванаўна была ў цудоўным настроі.

— Сярожа, вялікі дзякуй! Ніколі раней такой смачнай «картошкі» не каштавала...

— Гэта ў вас, Людміла Іванаўна, «картошка», а ў нас — бульба, — з усмешкай адказаў мужчына.

«Белыничское подполье», «Очерки истории 600-го партизанского полка».

Яшчэ падчас службы ў арміі пачаў пісаць вершы і апа-вяданні. Неаднаразова выступаў са сваімі творамі перад чытачамі ў Свяцілавіцкай сельскай і Бялыніцкай раённай бібліятэках.

Вольны час бавіць на дачы, займаецца агародніцтвам. Вельмі любіць і шануе прыроду, асабліва лес, куды ча-ста адпраўляецца на ціхае паляванне па грыбы і ягады, робіць фотаздымкі родных краявідаў.

З'яўляецца чытачом «Вожыка». Падабаюцца ўсе руб-рыкі і жанры часопіса, але найбольш – гумарэскі і ціка-выя замалёўкі, вершы.

Перакананы, што гумар сустракаецца ў нашым жыцці ледзь не на кожным кроку, а жыццё без яго – занадта нуднае. Толькі трэба ўмець прыкмеціць вясёлае.

Нельга не пагадзіцца з гэтай слушна думкай. Гісторыі Анатоля Іванавіча – непрыдуманія, ад іх вее сапраўдным жыццём, мяккім гумарам, тонкай іроніяй... Вожыкаўскія творы! Пераканайцеся ў гэтым і вы, шануюныя чытачы, пазнаёміўшыся з адным з іх.

– А якая розніца паміж «картошкай» і бульбай? – усур'ёз зацікавілася пачынаючы аграном.

– Разумееце, у вас у Расіі «картошку» вырошчваюць у зямлі, а ў нас, у Беларусі, бульба расце на дрэ-вах... – захацеў паблазнаваць той.

– Сярожа, дык ты, калі паедзеш у Беларусь, прывязі мне, калі ласка, саджанцы бульбяных дрэў, – шчыра папрасіла гаспадыня. – Я табе добра заплачу!

Брыгадзір збянтэжыўся ад такой просьбы, але пад-манваць, як на тым рынку, не стаў.

– Людміла Іванаўна, дык я ж пажартаваў! У нас на дрэвах яблыкі растуць, і грушы, і слівы... У наступны раз, як з радзімы прыеду, абавязкова пачастую вас садавінай. А пакуль, прабачце, пайду працаваць.

Ён крыху задумаўся, потым прапанаваў:

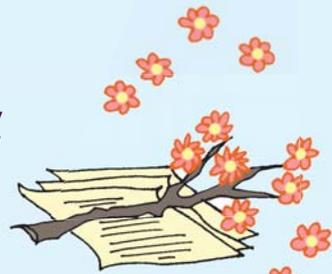
– Дарэчы, можа, вам выпалаць той бур'ян ды буль-бу пасадзіць? У мяне і дробная ёсць, падзялюся на-сеннем. Будзеце потым маскоўскіх сяброў экалагічна чыстым карняплодам частаваць!

Людміла Іванаўна задуменна паглядзела ў бок бур'яну, затым – на Сяргея. Здаецца, на гэты раз ён не жартаваў...

На жаль, 28 чэрвеня Анатоль Іванавіч заўчасна пай-шоў з жыцця... Гэтую сумную навіну мы ў рэдакцыі даведаліся якраз напярэдадні здачы ў друк ліпеньскага нумара. (Патэлефанаваў Васіль Іванавіч Найдзін, яго зям-ляк, які актыўна рупіўся, каб А. Марозаў надрукаваўся на старонках «Вожыка».) Выраслі пакінуць усё як ёсць...

Выказваем шчырыя спачуванні родным і блізкім Анатоля Іванавіча Марозава.

Дыялог з адным паэтам

Паэт сталічны, мой равеснік Міша,
Пра вёску творы год каторы піша.
Плён кожны дзень: балада альбо верш.
Я неяк раз спытаў яго між іншым:
– Чаму ты, дружа, ў вёсцы не жывеш?
Паветра ў нас гаючае, бы зёлкі,
Бруіцца рэчка каля самых хат.
А як пяюць у жыце перапёлкі,
Які цудоўны ў жніўні зарапад!
Адвечны бор шуміць непадалёку,
Яго дары – амаль на кожным кроку.
Збірай сабе і восенню, і летам...
Натхняйся хараством, душа паэта!
Адказ мне даў Міхась глыбакадумна:
– Прыгожа ў вас, але занадта сумна.
І спаць ідзеце, і ўстаеце рана,
Не знойдзеш ні кафэ, ні рэстарана.
У вёску, сябра, з гэтае прычыны
Прыеду толькі летам – ў адпачынак.

Фёдар ЛАПАНІК,
г. Ляхавічы.

Аляксандр ШМІДТ.

Віктар РЭЧЫЦ

Звоніць мой мабільнік. Шпарка
Хтось пытаецца:

– Сваю

Прадаеце вы аўчарку?

– Не, – кажу, – не прадаю,

Бо не маю я сабакі...

– Выбачайце, я чытаў

У аб'яве!

– Небарака,

Нумар ты не той набраў!

Зноў званок з тае нагоды,

Звера хтосьці рад займець...

Што ж, нямецкае пароды

Я аўчарак прадавец?!

Колькі выслухаў пытанняў

Пра сабаку – не лічыў.

Свой мабільнік без ваганняў

Праз гадзіну адключыў.

Надакучылі, нервуюць

Тэлефонныя званкі.

Можа, разыграць спрабуе

Нехта спосабам такім?

Стаў я нашу райгазету

Скрупулёзна вывучаць,

Ды аб'явы з тэкстам гэткім

Не ўдалося адшукаць.

Запытаўся напрамую

(Уключыў «трубу» праз дзень)

Суразмоўцу пажылюю:

– Бачылі аб'яву дзе?

– У газеце.

– А скуль самі?

– Я пад Столінам живу...

Ах, дык вось адкуль званкамі

Мне дурылі галаву!

Я клянў памылку тую,

Хоць у трубку не крычу.

Толькі як званок пачую –

Бы аўчарка, сам гырчу.

г. Івацэвічы.

На падворку іх было трое – малады вясковы пенсіянер Шура, ягоная жонка Ганна і Гусак. Першыя двое гучна спрачаліся, а апошні, выцягнуўшы на колькі можна доўгую шыю, уважліва слухаў, зрэдку ківаў галавой і падтакваў:

– Г-га-га-га!..

– У хаце работы нямерана, а ён, вы толькі гляньце на гэтага чалавека, да сяброў намыліўся! Да такіх выпівох, як сам! – Ганна перакрыла веснічкі мажнай постаццю і паставіла рукі ў бокі. – Апошні рубель прапіць надумаў? Не пушчу!

Гусак падтрымаў жанчыну:

– Г-га-га-га-а! – і заляпаў па зямлі крыламі, нібы сабраўся ўзляцець. Няйкакш, як выказаваў злосць на гаспадара і займаў бок гаспадыні.

ЗВЯР'Ё

Неўзабаве Шура здаўся, прымірэнча сказаў:

– Добра, угаварылі. Кажы, што рабіць, – а Гусак паказаў кулак: глядзі ў мяне, падпявала!..

Назаўтра Шура пашоргаў на мясцовую раку з вудай, там вадзіліся карасі і плоткі. І... Гусак за ім унадзіўся.

Гаспадар спыніўся, здзіўлена паглядзеў на яго, спытаў:

– Ну, а ты куды?

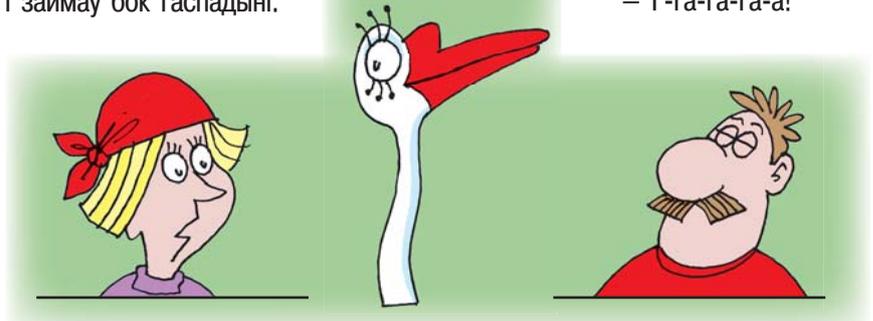
Гусак адказаў:

– Г-га-га-га-а!

**Васіль
ТКАЧОЎ**

ГУСАК

3 натуры

МАЁ!

– Марш дамоў!

Гусак зрабіў выгляд, што паслухаўся. Але варта было мужчыну пайсці далей, як тое ж самае зрабіў і ён. Гаспадар пагрозліва прытупнуў на Гусака, а тады махнуў рукой: д'ябал з табой, ідзеш – ідзі!..

Неўзабаве вяскоўцы бачылі Шуру на беразе ракі з вудай. Побач з ім важна сядзеў Гусак і таксама пільна сачыў за паплаўком. Калі ж на кручку з'яўлялася рыбка, ён радаваўся не менш, чым гаспадар:

– Г-га-га-га-а!..

У такім жа парадку, як і на раку, вярталіся з уловам дамоў: спераду – Шура, за ім – Гусак. Нібыта вядзе гаспадара пад канвоем і строга сочыць, каб той нікуды не збочыў.

А яно так і сталася: варта было Шуру вырвацца ў краму на другі дзень – Гусак за ім. Мужчына знік у памяшканні, а гадаванец, як выхаваная істота, чакаў яго на ганку...

З двара Ганне добра відаць крама. Таму калі яна заўважыла на ганку Гусака, дык аб усім здагадалася і ўзняла лямант:

– Уцёк усё ж! Вырваўся, нягоднік! Ну, і гэта чалавек, скажыце? Апошні рубель прап'е. Але пачакайце! Мо паспею яшчэ перахапіць яго, рубель той? – і жанчына хутка пабегла ў бок крамы.

І што вы думаеце? Паспела!..

Назад вярталіся ўтрох. Гусак стараўся не адставаць. Ганна хваліла яго за пільнасць, а Шура пакрыўджана выгаворваў:

– Ты не мужчына, Гусак. Каму прадаўся? Бабе! Усё, больш са мной на рыбалку – ні-ні!..

Ганна радавалася:

– Ой, напалохаў! А то я ў цябе, скажы, Гуся, пытацца буду!..

З таго часу Гусак канчаткова перайшоў на бок гаспадыні, і калі бачыў, як Шура ўсё часцей пачынаў паглядаць у бок крамы, насцярожваўся і прымаў баявы выгляд...

г. Гомель.

Пётр КОЗИЧ.

Генадзь АЎЛАСЕНКА

Хвілінкі-гумарынкi

Дзе ж кот?

- Скажы, чаму вось гэта фота Ты называеш «Кот у ботах»?
- Абутак ёсць, ката ж няма...
- Ну, гэта вы, спадар, дарма!
- Кот маецца на гэтым фота.
- Дзе ж ён тады?
- Схаваўся ў ботах!

Кемлівы

- Ты што кульгаеш, небарака?
- На днях угрыз мяне сабака!
- Дык ён шалёны быў, відаць?
- Як мог падумаць ты такое?
- Хіба ж я дурань, каб рукою Шалёнага за хвост хапаць?!

г. Чэрвень.

Алег ГУЦЮЛ.

Нарэшце ў «Вожыку»!

Настасся НАРЭЙКА нарадзілася 28 кастрычніка 1986 года ў горадзе Маладзечна Мінскай вобласці. Скончыла Маладзечанскую беларускамоўную гімназію, пасля – Інстытут журналістыкі Белдзяржуніверсітэта. Па размеркаванні трапіла ў рэдакцыю камянецкай раённай газеты «Навіны Камянецчыны». Працуе там ужо больш за дзесяць гадоў, апошнім часам – адказным сакратаром.

Пиша вершы і прозу (выключна па-беларуску). Выйшла кніга паэзіі «Магдэбургскае права маёй душы».

Любіць чытаць «Вожык». Часта сустракала на яго старонках імёны знаёмых аўтараў, сяброў і, як шчыра прызнаецца, ніколі не збіралася пісаць гумарыстычныя творы ці нават друкавацца ў часопісе. На яе думку, для гэтага патрэбны асаблівы талент.

Такою самакрытыку (цяпер шчыра прызнаемся мы) сустракаем нячаста. Настасся, бясспрэчна, валодае гэтым талентам: у яе ёсць і востры зрок, і трапае слова, і жыццёвы досвед, і любоў да сваіх герояў!

Сардэчна віншuem Настассю з заслужаным дэбютам на старонках часопіса, а «Вожык» – з новым маладым таленавітым аўтарам, які, безумоўна, заслужоўвае ўвагі і прызнання чытачоў!

Настасся НАРЭЙКА

Рысачкі

Каля старэнькага тэлефонна-апарата ў бабулі Ганны заўсёды ляжыць тоўсты сшытак у клетачку, пазычаны, напэўна, ва ўнукаў. На вокладцы акуратна выведзена: «Не забыць». Забываецца бабуля ўжо даволі часта, але сумаваць з тае нагоды не збіраецца.

– Ат! – махае рукой яна. – У мяне памяць дзявочая.

Дзед Ігнат маўчыць і толькі ўсміхаецца ў вусы. Памятае, відаць, як атрымаў колісь мокрым ручніком ды па голай спіне...

Сшытак не далічыўся ўжо добрай паловы аркушаў. Але затое тыя, якія захаваліся, спрэс спісаныя,

ніводнага вольнага месца няма. Тут і нумары тэлефонаў, і адрасы, і назвы сартоў рознай агародніны, і кулінарныя рэцэпты, і парады па лячэнні ўсіх хвароб на свеце...

Асобная старонка вылучаецца сярод іншых тым, што запоўненая выключна вертыкальнымі рысачкамі. Яны стаяць купкамі па тры, пяць, восем і больш палачак, каля кожнай – адпаведная лічба і адна з дзвюх літар: ці І, ці Г.

Дзед Ігнат хітра ўсміхаецца на маё пытанне, што гэта азначае, схіляецца над сшыткам, нібы не пазнае выведзеныя сваёй рукою рысачкі, а пасля тлумачыць:

– Гэта мы з Ганнаю паспрачаліся аднойчы, хто з нас больш разоў запар чхнуць зможа. Вось і падлічваем...

Смяюся так, ажно пачынае балельць жывот. У гэты час нечакана з'яўляецца бабуля і, убачыўшы нас над сшыткам, грозна хмурыць сівыя бровы:

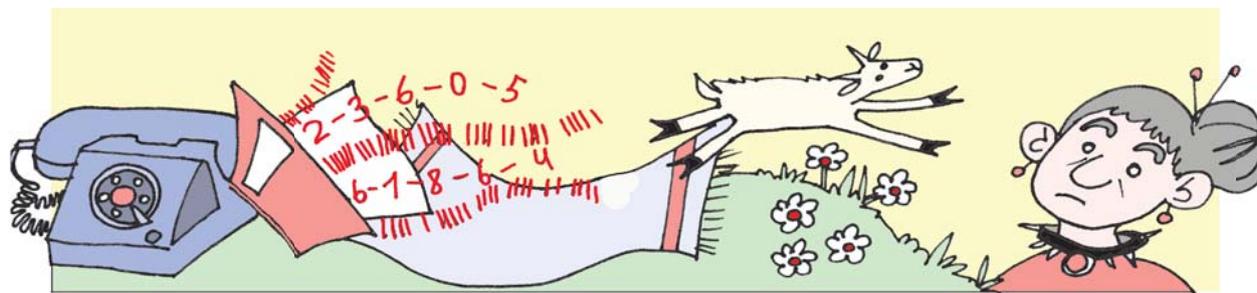
– Зноў ты, нахабнік, рысачкі сабе дамалёўваеш! Я табе дам!

У далейшай пагоні з ручніком за ні ў чым не павінным дзедкам не ўдзельнічаю. Няма сіл ад рогату...

Ашыійнік

У бабулі Ганны надта свабодалюбівая каза. Яна заўсёды і паўсюль жадае гуляць сама па сабе, аднак... Ашыійнік ды ланцуг абмяжоўваюць адносную казіную свабоду. Вось і рвецца рагатая Зінка з прывязі, як толькі шыю сабе не зверне! Бабуля Ганна назірае за ўпартай гадаванкай і толькі рукамі разводзіць: «Што тут зробіш?»

Не дзіва, што аднойчы ашыйнік (досыць тоўсты і трывалы, зроблены са старой мужавай папруккі) усё ж такі парваўся.

Шчаслівая Зінка, дапяўшы да свабоды, паўдня гойсала па суседскіх агародах. Насілу бабуля Ганна яе злавіла.

Прынесла парваны аброжак мужу:

– На во, падрамантуй. Трэба ж гэтую гулёну навязаць.

З жонкай лепш не спрачацца. Гэта вам любы дасведчаны муж скажа. Ну, а калі ў яе яшчэ папрукка ў руках...

У той жа міг дзед Ігнат сеў за швейную машынку: сям-там падстрачыў, сям-там рукамі падшыў – гатова!

– Трымай, Ганна!

– Ужо? Ці падыдзе ж Зінцы? – недаверліва зірнула на яго жанчына.

– А давай табе памераем. У вас з казой шыі аднолькавыя...

Ці трэба казаць, што стары жартаўнік зарабіў на арэхі, як колісь у дзяцінстве, калі рваў на плоце апошнія штаны? Праверыла жонка на ягонай спіне і трываласць папруккі. А за словы: «Не, Ганна, ты не баба, ты – ганарал!» яшчэ і без вячэры рызыкаваў застацца. Але даравала кабета: «Што тут зробіш?»

Ашыйнік, між тым, казе атрымаўся якраз...

Якая розніца?

Звініць рэдакцыйны тэлефон. Падыходжу, здымаю трубку, адначасова праглядаючы напісаны матэрыял. Ні «алё», ні «добры дзень» – адразу пытанне:

– У вас валідол ёсць?

Пачынаю ліхаманкава ўспамінаць разнастайнае змесціва шуфлядак пісьмовага стала.

– Можа, у сумцы і ёсць, – адказваю нарэшце.

Напружанае чаканне на тым канцы проваду змяняецца новым пытаннем, але ўжо нясмелым:

– Гэта ж аптэка?

Я пачынаю смяяцца:

– Не, рэдакцыя.

– А якая розніца?! – абурана выдае незнаёмка.

Доўгія гудкі... Стаю ў задуменні. А сапраўды: ці ёсць розніца? Мы ж таксама ў нейкім сэнсе «лечым»...

Як у казцы

Зранку да бабулі Алены завітаў у госці сваяк – дзед Віктар. Патрапіў якраз на «далікатэсны» пачастунак – манную кашу.

– Далучайся, Віця! – шчыра запрашае гаспадыня.

– Ат! – адмахваецца госць. – Хіба гэта мужчыну ежа? Як у той прыказцы: я абедаяў, а живот не ведаў.

Алена ж стаіць на сваім. Угаварыла нарэшце хоць крышачку пакаштаваць такой стравы. Ядуць разам: гаспадыня – з міскі, госць – з талерачкі. Глядзела-глядзела яна, як той кашку нехаця «клюе» ды як зарагоча. У госця аж ложка з рук вывалілася.

– Вой! – хапаецца за живот бабуля Алена. – Назірала за табою і казку ўспомніла – пра тое, як лісіца бусла кашай частавала. На-

клала ў маленькую талерку, а ў яго ж дзюбак до-о-оўгі: як тут наясіся? То і ты гэтаксама цяпер...

Надзьмуўся спачатку дзед Віктар, а пасля таксама засмяяўся:

– З табой, Алена, калі і памрэш, то хіба ад смеху! Не жыццё, а казка...

Урокі чытання А-Б-В-Г

Як толькі маёй малодшай сястры споўнілася пяць гадоў, я як старэйшая ўзялася вучыць Аленку чытаць.

Спярша пазнаёміла яе з кожнай літарай алфавіта. Хутка сястра лёгка пазнавала іх і адразу называла словы, у якіх сустракалася тая самая «а», «б» ці «в». Шчасцю майму не было межаў! Упэўненасць у бяспрэчным педагогічным таленце ўмацоўвалася, але мяне чакала сур'ёзнае выпрабаванне.

Цяпер трэба было тлумачыць складды. Здавалася, што тут цяжкага: «м» плюс «о» раўняецца «мо», «р» плюс «а» будзе «ра»? Аднак Аленка не разумела... Чаго я толькі не прыдумляла! Малявала літары на асобных аркушах паперы і склейвала іх, утвараючы складды, спявала песні, расказвала казкі...

– Жыла-была літарка «м», і пайшла яна ў госці да літаркі «а». Пасябравалі яны – і атрымалася «ма». Разумееш? – з надзеяй пыталася ў сястры.

– Не-а, – шчыра прызнавалася тая.

Урэшце я здалася і паставіла крыж на настаўніцкай кар'еры. А неўзабаве пачула: ма-ма, мо-ра, ка-ша...

Аленка навучылася чытаць! Сама. Ці ўсё ж мой педагогічны талент дапамог?..

«Касіў» ворага сатырай

Беларускі паэт, драматург, перакладчык, грамадскі і навуковы дзеяч Пятро (Пётр Фёдаравіч) ГЛЕБКА (1905–1969) яшчэ ў даваенныя часы сцвердзіў сябе як тонкі і пранікнёны лірык, выдаўшы зборнікі «Шыпшына», «Чатыры вятры» і інш. А ў гады ліхалецця выразна праявіўся сатырычны талент пісьменніка: пад «вострымі» псеўданімамі Язэп Касіла, Асот ён друкаваўся ў газеце-плакаце «Раздавім фашысцкую гадзіну» і «Партызанскай дубінцы». І лірыку, і сатыру ваеннай пары можна смела назваць вярышняй літаратурна-мастацкай творчасці паэта, чый 115-гадовы юбілей з дня нараджэння мы сёлета адзначаем.

Пятро ГЛЕБКА

ЯК ПАРТЫЗАН «ДЗЕД» ЗАДАЎ ФРЫЦАМ АБЕД

На разведку выйшлі фрыцы,
Падыходзяць пад лясок.
– Чым бы можна пажывіцца? –
Паглядаюць у бінокль.
Бачаць прагнымі вачыма:
Па дарозе пры ляску
Цягне баба за плячыма
Падсвінака у мяшку.
Быццам гончыя сабакі,
То галопам, то трушком
Прыпусціліся ваякі
За жанчынаю з мяшком.
– Падавай, – крычаць, – для штаба
Падсвінака на абед.
Абарочваецца баба:
– Я не баба, я – сам «Дзед».

НЕЧАКАНАЯ СУСТРЭЧА

Цёплы дзень. Трава на лузе
Зелянее, як дыван.
Цішыня ва ўсёй акрузе:
Ні стральбы, ні партызан.

Асмялеўшы, на палянку
Над блакітнаю ракой
Выйшлі фрыцы на гулянку,
Захапляюцца красой.

Між сабой яны гергечуць:
– О, які прыгожы кут!
О, які прыгожы рэчка!
– Дас іст наша! Дас іст гут!

Раптам ціха пракаціўся
Злева шэлест, справа – хруст,
Грозна дуб зашавяліўся,
Зварухнуўся гнеўна куст.

Немцам больш не да красы,
Узняліся валасы.
Узняліся, сталі дуба,
Як пачуўся голас з дуба:

«Рукі ўгору, пёс крывавай!
Не для вас тутэйшы кут,
Рэчка – наша, нашы травы,
Наша ўсё, а вам – капут!»

ДОБРАЯ ЦЁТКА

Перамёрзшы, акалеўшы,
Колькі дзён зусім не еўшы,
Курт даўгі і Ганс кароткі
Уваліліся да цёткі:
– Ну, старая, без утайкі
Падавай курэй і яйкі!

І... нябачаная справа –
Цётка кажа ім ласкава:
– Я курэй-то не гадую,
А вось пеўнем пачастую.

Ад здзіўлення Курт нямеє,
Ганс ад радасці шалее,
А тым часам цётка гнеўна
Для «гасцей» пускае «пеўня».

«Збор твораў», Мн., 1984 г.

Здарылася гэта ў маім такім далёкім і шчаслівым басаногім дзяцінстве.

Аднойчы спякотным ліпеньскім днём мы з сябруком Валодзькам ішлі па вясковай вуліцы, палохаючы курэй і сабак.

Раптам пачуўся дробны тупат. Мы азірнуліся і ўбачылі, што нас даганяе, сапучы і размахваючы рукамі, трэці дружбак — Колька. Заўважу: ён не вымаўляў літару «р», і ў яго атрымлівалася «н».

— Хлопцы! У дзеда Антонькі, я сам бачыў, вось такія гункі, —

і сябар развёў рукі ў бакі, на колькі мог. — Пайшлі сёння вечарам, поўныя пазухі будуць.

Генадзь СУКАЧОЎ

Гісторыяка

Мы хутка дамовіліся пра набег на дзедаў агарод.

Як толькі крыху сцямнела, сустрэліся каля ўмоўленага месца. Пералезлі цераз плот і пачалі на-

вобмацак збіраць агуркі. Спяшаліся, таму справіліся хутка.

Мы з Валодзькам вылезлі першымі, а Колька чамусьці затрымаўся. Было чуваць, як ён штосьці незадаволена гугнявіць сабе пад нос. Нарэшце выбраўся і дружбак. Але быў якісьці разгублены.

— Што здарылася? — спыталіся мы.

Колька злосна адказаў:

— Што-што... Знайшоў я вялізны гунок. Гнызь, гнызь, а гэта не гунок, а ганбуз!

Ужо потым мы даведаліся, што гэта былі не агуркі і не гарбузы, а кабачкі. У нашай вёсцы іх тады яшчэ рэдка хто вырошчваў.

Да Колькі ж надоўга прыклеілася мянушка Ганбуз.

Рэчыцкі раён,
в. Якімаўка.

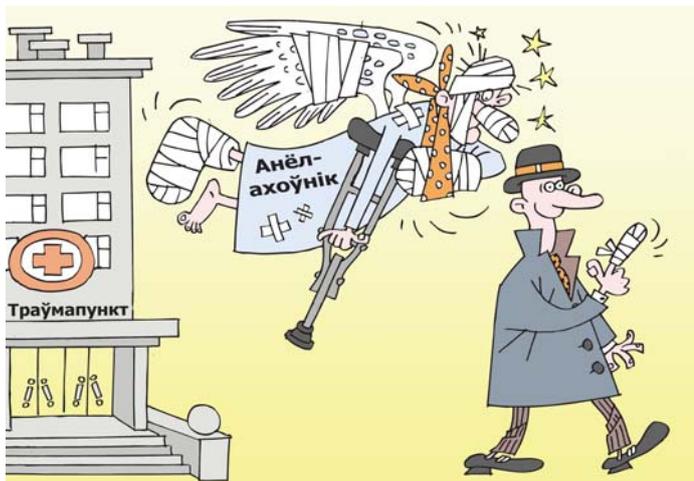

Да свекрыві нявестка завітала. Адразу тая градкі паказала: «Мне б разабрацца з пустазеллем гэтым...» Ды ў маладой у сэрцы грае лета. Яна дастала з сумкі бадмінтон, Паклікала свякроўку на газон. Ад злосці гаспадыня задрыжала, Але гнеў свой не паказала. За той валан схапілася рукою Ды ўдарыла па ім над галавою!.. А раніцою паімчалася на грады, Палола ўвішна — ажно пот ліў градам. Калі нявестку зараз папракаць, У старасці хто будзе даглядаць?.. На працы пахвалілася сяброўкам: «Нявестка прапалола грады лоўка!» Мы не асудзім той хлусні жаночай, Свякроўка паказаць сваячку хоча Рупліваю, і ўважлівай, і ўвішна!.. Ды бадмінтон з той дапамогі выйшаў!

Валянціна БАБКО-АЛЯШКЕВІЧ,
Салігорскі раён,
в. Радкава.

Працяг рубрыкі на стар. 18.

Алег ГУЦОЛ x 2.

Аляксандр ЦІХАНАЎ і Алясь ФУРС.

МІНІЯЦЮРЫ

Піць ці галіцца?

Іду з завода. Скончылася змена.
Халодненькага піва мне б напіцца!
Афіцыянт наліў – паўкуфля пены.
Я думаю: ці піць мне, ці галіцца?

Не ў дыеце справа

– Сяброўка, як жа ты схуднела!
Напэўна, новая дыета...
Ты моркву з буракамі ела?
– Не ела, а капала, Света!

Абагравальнік

– Абагравальнік ты набыў? –
Мяне спытала Гэлька.
– На сорак градусаў! Купіў
З запасам – тры бутэлькі.

Жэльміра КУШНЕР,
г. Мінск.

Галіна
НІЧЫПАРОВІЧ

Вадзім, Паша і Яўген сустракаліся рэдка: дзесьці два-тры разы ў год, калі прыязджалі на нарады ў сталіцу. Пасля рабочых спраў заўсёды наведваліся ў кафэ, бралі па чарцы, гаманілі...

Гэтым разам таксама не сталі парушаць традыцыю. Праўда, крыху перабралі, асабліва Вадзім. Сябры давялі яго да метро, а вось пасадзіць у вагон часу не засталася. Аднаму трэба было спяшацца на аўтобус, другому – на цягнік. Вадзім, махнуўшы рукой на развітанне, знік у падземцы...

Назаўтра ні Паша, ні Яўген да Вадзіма не дазваніліся. А потым закруціліся ў штодзённых турботах... Толькі дзесьці праз тыдзень Яўген зноў патэлефанаваў сябру і пачуў яго прыглушаны голас, незапакоена спытаў:

– Ты дзе? Я табе назаўтра пасля сустрэчы званіў, потым справы розныя наваліліся...

– Ды ўсё ў парадку. Я ў метро!
– У метро? Ты што, да гэтага часу там? Не ведаеш, як выйсці? Цэлы тыдзень? – засыпаў яго пытаннямі Яўген. – Што ты там робіш?

– Еду! – рассмяяўся Вадзім. – Тэрмінова выклікалі ў Мінск. Таксама прабач, што не званіў: клопаты... Ой, мая станцыя! Трэба выходзіць. Да наступнай сустрэчы. Бывай!

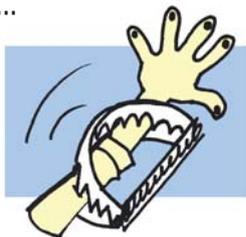
Яўген на хвілінку запаволіў крок, з палёгкай уздыхнуў і тут жа набраў нумар Паўла. Расказаў пра гутарку з Вадзімам і такое супадзенне. Парадаваліся, што ўсё добра скончылася з «прапай» сябра, але пастанавілі паменшыць колькасць чарак пры сустрэчах...

Уздзенскі раён,
в. Магільна.

Наглядзела

Віцебск. Па аб'яве ў газеце сваякі знайшлі пажылой жанчыне сядзелку, каб прыглядала за ёй. Аднак нагляд патрабаваўся за памочніцай. Выпадкова знайшоўшы ў кватэры тайнік з грашыма, яна забрала 2,7 тысячы долараў.

Супрацоўнікі крымінальнага пошуку хутка знайшлі несумленную работніцу. Узбуджана крымінальная справа...

Стаўка не сыграла

Гомель. 25-гадовы малады чалавек хоць і працаваў, але меў шмат вольнага часу, каб рабіць стаўкі на таталізатары і гуляць у анлайн-казіно. Пакуль не дагуляўся... Давялося ўзяць крэдыты: як мінімум у трох банках па 2–3 тысячы рублёў у кожным. Каб іх выплаціць, вырашыў пайсці на справу...

Напачатку пашанцавала: украў з аддзялення «Беларусбанка» ў аграгарадку Бальшавік грошай на агульную суму больш чым 11 тысяч рублёў. Потым паспрабаваў зрабіць тое самае ў вёсцы Бабровічы, але лафа скончылася...

Гамяльчанін трапіў за краты на шэсць гадоў і аштрафаваны на 100 базавых велічынь. (Бацькі выплацілі банку ўкрадзенае.) Стаўка на крымінал не сыграла.

Эканомія на... свабодзе

Барысаў. Мясцовы жыхар, любіцель наркатычнага зеля, вырашыў сэканоміць і вырасціць каноплі самастойна. У партнёры запрасіў лепшага сябра... Для раслін былі прадугледжаны выключныя ўмовы: святло, цяпло, вільгаць, вентыля-

цыя, паліў. Не дзіва, што міні-плантэцыя давала добрыя ўраджай.

Святло на дзейнасць «батанікаў» пралілі міліцыянеры. Ідзе следства.

Хто вінаваты?

Магілёў. «Хіба я вінаваты? — апраўдваўся рабочы адной з арганізацый горада. — Гэта ж мяне ўвялі ў грэх!»

«Вінаватай» аказалася жанчына, якая выставіла на лесвічную пляцоўку ванну коштам больш як чатырыста рублёў. Занятая іншымі справамі, яна не паспела перавезці маёмасць на іншы адрас. Затое рабочы хутка знайшоў ванне і месца, і пры-

мяненне: незаўважна вынес ды здаў на металалом.

Між тым, за такі «грэх» прадугледжана крымінальная адказнасць.

Чытайце класіку...

Мінск. Сталічны жыхар зацікавіўся прапановай знаёмага пабудавец кватэру ў гарадскім комплексе па цане квадратнага метра ніжэй чым заяўленая. І аддаў яму 15 тысяч долараў за станючае вырашэнне пытання «па знаёмстве».

Аднак яшчэ Аляксандр Пушкін у казцы «Пра папа і пра работніка яго Балду» раў не ганяцца за таннасцю. Уладаром нерухомаści мінчанін так і не стаў, ды і грошы страціў. Як кажуць, чытайце класіку...

Па інфармацыі прэс-цэнтра Міністэрства ўнутраных спраў Рэспублікі Беларусь.

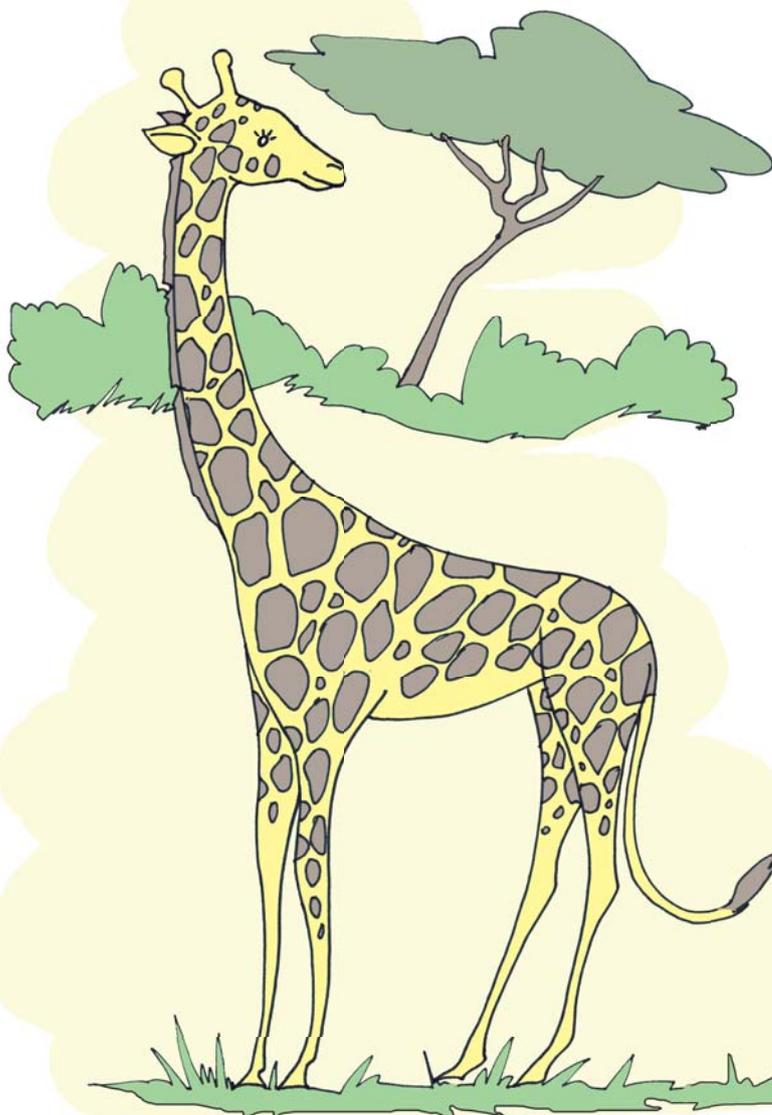

Сяргей АМЕЛЬЯНЧУК.

КАЛЮЧЫК

Пачытайце дзецям

Віталь ЖУРАЎСКІ

КАЗКА
ПРА
«НЯВЫХАВАНУЮ»
ЖЫРАФУ

Першым у афрыканскай саванне занепакоіўся Страус. Ён высокая падняў маленькую галаву на тонкай шыі і голасна заявіў:

– Ганьба! Жырафа ні з кім не вітаецца.

Яго адразу акружылі сябры, якія збегліся на шум. Што ні кажы, але не кожны дзень тут нешта адбываецца.

Страус увесь надзьмуўся, залопаў крыламі і гучна дадаў:

– Гэта вельмі дрэнна! Яе нявыхаванасць стане кепскім прыкладам для іншых.

– А што, нешта здарылася? – пачуліся трывожныя галасы.

– Анягож! – абурана адказаў Страус. – Учора я прабягаў міма Жырафы, спяшаўся па справах, але спыніўся і ветліва павітаўся. Яна ж не звярнула на мяне ніякай увагі! Як жавала сваю акацыю, так і працягвала...

– Такого не можа быць! – не паверыў Слон, які толькі падышоў. Пры яго велічэзных памерах не ўсюды апынешся своєчасова.

– А мяне Жырафа наогул не заўважае, – завішчаў Гіенавідны Сабака. – Хіба што зрэдку махне ў адказ даўжэзным языком.

– Нешта тут не так, – задумліва прамовіў Слон. – Калі яна была маленькай і хадзіла да мяне ў школу, то заўсёды віталася, а па паводзінах мела моцную дзясятку.

– Ну і што? – крыва ўсміхнуўся Гіенавідны Сабака. – Гэта раней было... Цяпер вырасла пад неба і зазналася.

– А што вы хочаце? З нас усіх Жырафа з'яўляецца самай высокай на планеце, – паказаў несімпатичную мордачку Барадавачнік. – Вось і заганарылася.

Слон ніяк не мог даць веры:

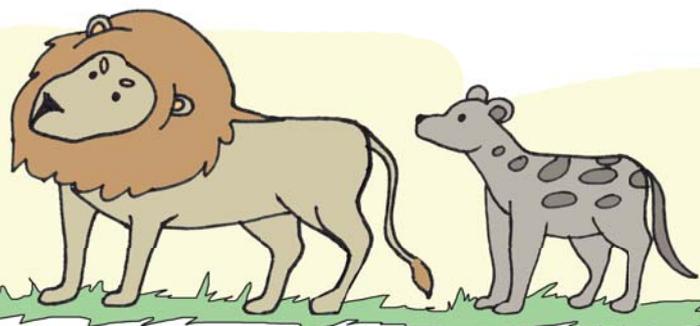
– Магчыма, вы віталіся невыразна або кудысьці спяшаліся і не чулі адказу?

– Я заўсёды ўсё кажу гучна і выразна, – важна прамовіў Страус. – Нельга далей цярэць такія абразы! Трэба прасіць дапамогі ў Льва...

– Гэта так! Правільна! Ідзем! – падтрымалі яго астатнія звяры і паспешліва накіраваліся ў бок ільвінага логавя.

Леў адпачываў у цені баабаба пасля смачнага абеду.

– Добры дзень, Леў! – звярнуліся да яго насельнікі саванны. – Мы хочам паскардзіцца табе на Жырафу.

– Не зусім каб паскардзіцца... – паправіў іх Слон. – Хутчэй высветліць маленькае непаразуменне.

– Як вы асмеліліся парушыць мой спакой з-за нейкай драбязы? – зазлаваў Леў.

– Мы б не сталі цябе турбаваць, ды Жырафа зазналася і ні з кім не хоча вітацца, – выпаліў Гіенавідны Сабака і схаваўся за спіны таварышаў.

– Гэта нікуды не варта! – Леў падняўся на лапы. Яму зусім не хацелася пакідаць царскае ложа, але чаго не зробіш дзеля парадку?

Звяры заспелі Жырафу, калі яна спакойна абгрызала галінкі акацыі. Ды з такім апетытам, што нікога не заўважала.

– Дзень добры, Жырафа! – першым павітаўся Страус.

Жырафа як нічога і не было працягвала жаваць лісце.

– Прывітанне! – закрычаў Барадавачнік.

У адказ зноў маўчанне.

Тады грозна, на ўсю саванну, зарыкаў Леў. Жырафа спалохана застыла на месцы.

– Вы да мяне? – дрыготкім голасам спытала яна. – Штосьці здарылася?

– Так, здарылася, – з выклікам адказаў Страус, – у нас з’явілася нявыхаваная жывёла...

– Праўда? – зацікавілася Жырафа. – Хто ж гэта?

– Ты! – Леў тыцнуў махнатай лапай на высозную істоту. – Усе звяры скардзяцца на тваю нявыхаванасць, бо ты ні з кім не вітаешся!

– Так, так, – пацвердзіў Гіенавідны Сабака. – Яна нікога не заўважае!

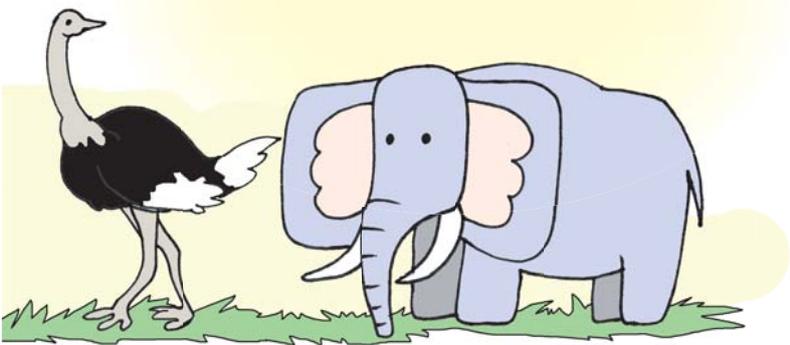
– Прашу вас, кажыце гучней. Тут, на версе, мне амаль нічога не чуваць. Не забывайце, што я самая высокая ў свеце...

– Дык вось у чым прычына! – узрадаваўся Слон. – Яна вас не чула! І не дзіва: на такой вышыні... А то на выдумлялі немаведама чаго.

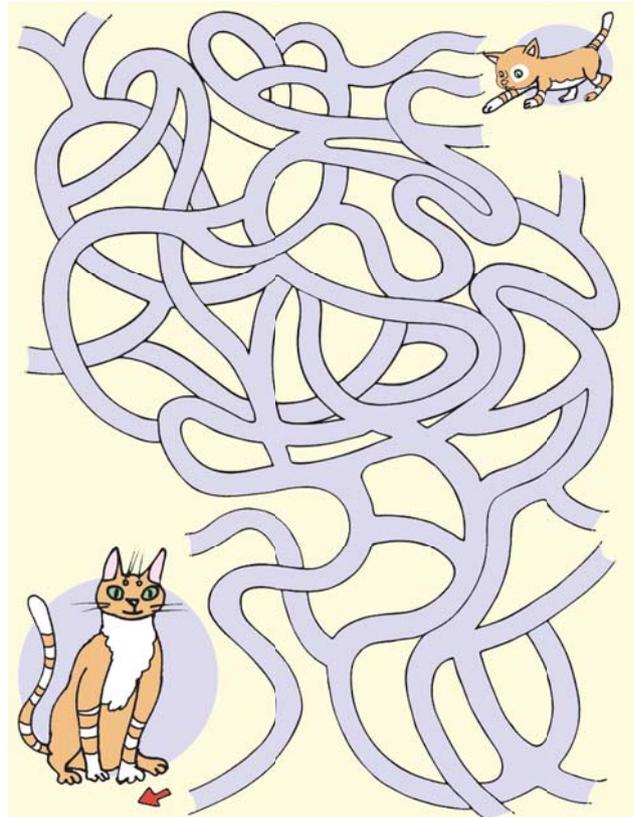
– І мяне дарма патрывожылі, – зноў зазлаваў Леў.

Але ўсё мірна вырашылася. Каб надалей не было непаразуменняў, цяпер Жырафа пры сустрэчы заўсёды нізка апускае галаву і таму ўсё чуе. Ды ўвогуле стараецца вітацца першай, каб ніхто не ўпікнуў яе ў нявыхаванасці.

г. Жодзіна.

Дапамажы коціку дабрацца да мамы.

Анастасія СКАРКО.

Загадкі

Дачакаліся пары –
Салодкі водар угары.
Зацвітаюць дружна ліпы,
Надыходзіць месяц ...

(‘чнэцц)

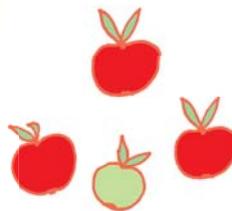
Пышна травы зелянеюць,
У лясах суніцы спеюць.
Адкрывае ў лета дзверы
Цеплынёй сваёю ...

(‘чнэвдн)

Як растуць грыбы ў лясах,
Спеюць яблыкі ў садах!
Ўсё часцей праходзяць ліўні –
Так бывае толькі ў ...

(‘нліңж)

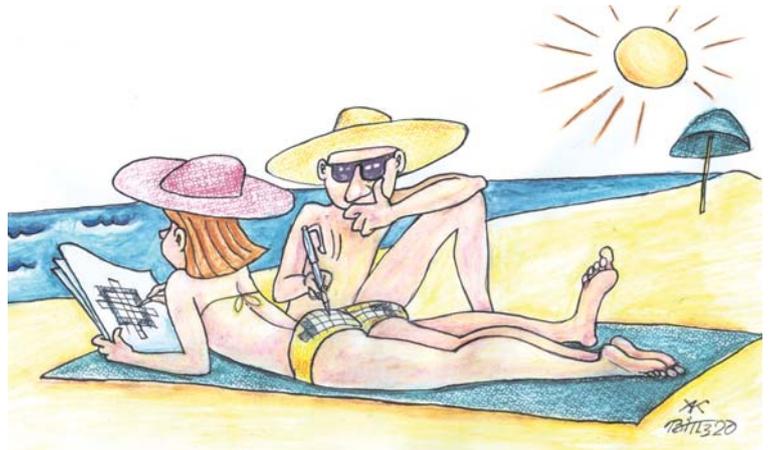

Вольга ЛАБАЖЭВІЧ,
г. Клецк.

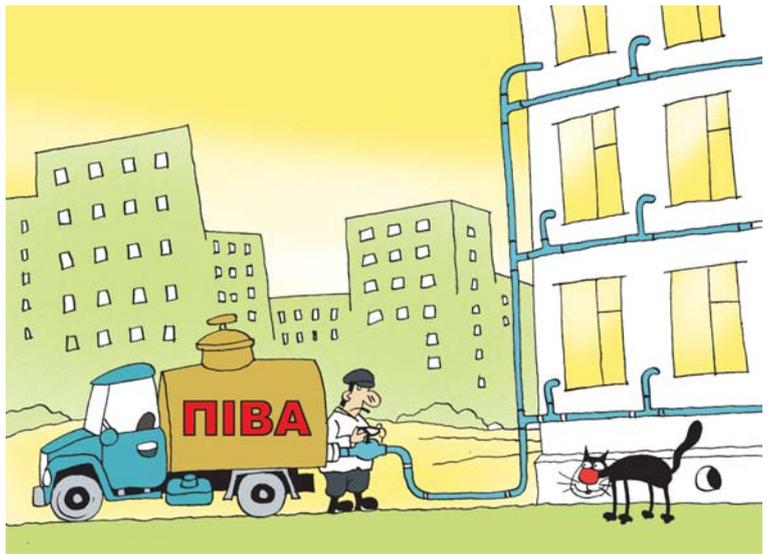
Гэта было летам, летам...

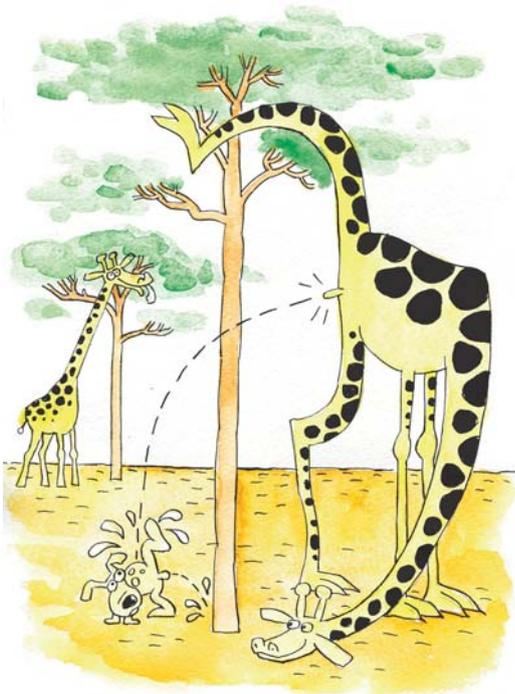
Аляксандр ШМІДТ.

Вікенцій ПУЗАНКЕВІЧ і Аляксандр КАРШАКЕВІЧ.

Пётр КОЗІЧ.

Алег ГУЦОЛ.

Мікола ПРГЕЛЬ.

Генадзь АЎЛАСЕНКА

САМЫЯ НЕЗВЫЧАЙНЫЯ МУЗЫЧНЫЯ ІНСТРУМЕНТЫ

Адным падабаецца іграць на гітары, другім – на піяніна...

А ёсць выдуманшчыкі, якія спрабуюць вынайсці новыя музычныя інструменты, часам вельмі незвычайныя. Чытайце і дзівіцеся!

Аркестр з... гародніны

Такі экзатычны аркестр быў створаны амаль дваццаць гадоў таму сябрамі-музыкантамі. Яны вырабляюць музычныя інструменты са звычайнай гародніны – морквы, баклажанаў, цыбулі і іншай – і ўхітраюцца выконваць на іх самыя складаныя і вытанчаныя мелодыі.

Вядома ж, арыгінальныя інструменты недаўгавечныя. Таму музыканты вымушаны браць свежую гародніну і ствараць «флейты» і «габоны» перад кожным новым выступленнем.

Часу і сіл на гэта, напэўна, траціцца нямала, але ўсё акупляецца з лішкам: залы падчас такіх канцэртаў заўжды перапоўнены слухачамі.

Зеўсафон

Быў такі знакаміты вынаходнік – Мікола Тэсла. Шмат чаго прыдумаў, у тым ліку і так званую катушку Тэсла, якая ўяўляе сабой адзін з варыянтаў электрычнай дугі. Разам з «міні-маланкамі» (электрычнымі разрадамі) яна выдае і «міні-гром» (аглушальны трэск). Гэтую прыладу часта выкарыстоўваюць пры здымках фільмаў хахаў для стварэння розных спецэфектаў.

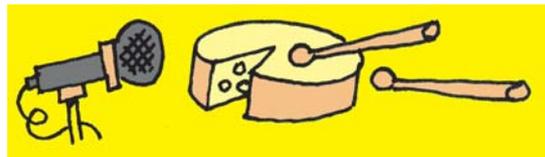
А нядаўна на аснове такіх катушак рознай частаты стварылі арыгінальны музычны інструмент пад назвай

«зеўсафон». Уяўляеце? Адзін за адным праскокваюць электрычныя разрады, а гукавыя эфекты зліваюцца ў... музыку. Як ні дзіўна, вельмі прыемную і самую разнастайную.

Сырныя барабаны

Круглыя масіўныя галоўкі сыру рознага дыяметру сталі асновай для... барабанаў. Музыканты б'юць па кругляку гэтак жа, як па звычайным барабана.

Праўда, гук атрымліваецца даволі слабы. Ды аматары сыру і музыкі знайшлі выйсце! Каля кожнага сырнага круга ўстанаўліваецца мікрафон, які, з аднаго боку, узмацняе гук, з другога – робіць яго больш прыемным для вуха.

Мелодыя ветру

Эол, як вядома, – антычны бог ветру. Таму гэты музычны інструмент назвалі ў яго гонар. Ёсць і іншая назва: «Дрэва, якое спявае»...

Праўда, гэта не зусім музычны інструмент, а своеасаблівая скульптура з мноствам металічных спіральных труб рознага дыяметру і даўжыні. Як толькі падзьме вецер (а вятры там, на адным з пагоркаў графства Ланкашыр у Англіі, амаль пастаянныя), музыкае «дрэва» выдае меладычныя гукі, якія чуваць на вялікай адлегласці. Прычым мелодыі пастаянна мяняюцца – у залежнасці ад сілы ветру і ягонага напрамку.

Музычная піла

Па знешнім выглядзе гэтая піла амаль не адрозніваецца ад звычайнай, толькі больш гнуткая. Выканаўца ўпірае адзін канец пілы сабе ў сцягну, а другі – трымае рукой. І, на манер скрыпкі, водзіць па сваім адмысловым інструменце спецыяльным смычком.

Гучанне прыемнае і даволі незвычайнае, але замяніць сапраўдную скрыпку ў музычнай пілы наўрад ці атрымаецца.

Бібліятэкары жартуюць

Анекдоты ад калектыву ДУК
«Хойніцкая цэнтральная раённая бібліятэка»

Па вуліцы ідзе мужчына ў адным чаравіку. Прахожы спачувальна пытаецца:

- Чаравік згубілі?
- Не, знайшоў! – радасна адказвае той.

* * *

Сёння кнігі пішуць усе, каму толькі хочацца. Добра, што большасці не хочацца...

* * *

Да запраўкі са страшэнным грукатам падлятае вучэбная машына. За рулём – жанчына:

- Поўны бак, і хутчэй!
- Адну хвілінку. Але спачатку выключце матор.
- Ды я ўжо выключыла! Гэта інструктар дрыжыць.

* * *

Калі з нядзелі на панядзелак вам сніцца, што звініць будзільнік, то сон прарочы.

* * *

Гутараць два знаёмыя.

– Люблю сядзець з вудай на беразе возера. Цішыня, спакой... Калі трапіцца маленькая рыбка, то адпускаю: няхай падрасце.

- А калі вялікая?
- Вялікіх я складваю ў бляшанку з-пад маянэзу.

* * *

Два альпіністы з апошніх сіл дабіраюцца да вяршыні, садзяцца адпачыць. Адзін пытаецца ў другога:

- Ну, як у цябе з тым варыянтам абмену кватэры?
- Адмовіўся. Уяўляеш: пяты паверх – і без ліфта!

* * *

Не наракайце на надвор'е: людзі не змаглі б пачаць ніводнай размовы, калі б яно не мянялася.

* * *

Дэльфіны – вельмі разумныя істоты. Калі яны трапляюць у няволю, то ўжо праз некалькі тыдняў навучаюць людзей стаяць на борціку басейна і кідаць ім рыбу.

* * *

Верагоднасць выйгрышу ў латарэі значна ўзрасце, калі вы купіце сабе латарэйны білет.

16+

«Вожок» – грамадска-палітычны, літаратурна-мастацкі часопіс
№ 7 (1582), 2020 год.
Выдаецца з ліпеня 1941 года.

Заснавальнікі: Міністэрства інфармацыі Рэспублікі Беларусь,
рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

Галоўны рэдактар
Юлія Францаўна ЗАРЭЦКАЯ.

Рэдакцыйная калегія: Сяргей ВОЛКАЎ, Навум ГАЛЫПЯРОВІЧ,
Мікола ПРГЕЛЬ, Юлія ЗАРЭЦКАЯ, Міхась КАВАЛЕЎ, Казімір КАМЕЙША,
Алег КАРПОВІЧ, Міхась ПАЗНЯКОЎ, Уладзімір САЛАМАХА,
Васіль ТКАЧОЎ, Мікола ШАБОВІЧ.

Рэдакцыя: Аляксандр КАРШАКЕВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара,
мастацкі аддзел), Алена КЕДА (аддзел фельетонаў і пісьмаў),
Вераніка МАНДЗІК (аддзел літаратуры),
Анастасія СКАРКО (мастацкі аддзел).

Адрас рэдакцыі

Юрыдычны адрас: Рэспубліка Беларусь, 220013, г. Мінск,
вул. Б. Хмяльніцкага, 10 а.
E-mail: info@vziazda.minsk.by.

Паштовы адрас: Рэспубліка Беларусь, 220034, г. Мінск,
вул. Захарава, 19.

E-mail: a-vojik@yandex.by;

Тэлефон галоўнага рэдактара, намесніка галоўнага
рэдактара, аддзелаў фельетонаў і пісьмаў, літаратуры, мастацкага –
244-92-37, бухгалтэры – 287-18-81, факс – 284-84-61.

Падпісныя індэкссы:

74844 – індывідуальны, 01380 – індывідуальны льготны,
748442 – ведамасны, 01381 – ведамасны льготны.

Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі сродку масавай інфармацыі № 520
ад 10.12.2012, выданае Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Выдавец

Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда»
Дырэктар – галоўны рэдактар Павел Якаўлевіч СУХАРУКАЎ

Камп'ютарная вёрстка: Святлана ТАРГОНСКАЯ
Стыльрэдактар: Марыя ГІЛЕВІЧ

Падпісана да друку 13.07.2020. Фармат 60x84 1/8. Афсетны друк.
Папера афсетная. Ум. друк. арк. 2,79.

Ул.-выд. арк. 3,55. Тыраж 495 экз. Заказ

Рэспубліканскае ўнітарнае прадпрыемства «БудМедыаПраект».
ЛП № 02330/71 ад 23.01.2014, вул. В. Харужай, 13/61,
220123, Мінск, Рэспубліка Беларусь.

Матэрыялы не рэагуюцца і не вяртаюцца, прымаюцца толькі ў электронным выглядзе.
Перадрукоўваючы матэрыял, трэба абавязкова спасылца на «Вожок».
Аўтары публікацый нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў.
Рэдакцыя можа друкаваць матэрыялы, не падзяляючы пазіцыю і думку аўтараў.

© Міністэрства інфармацыі Рэспублікі Беларусь, 2020
© РВУ «Выдавецкі дом «Звязда», 2020

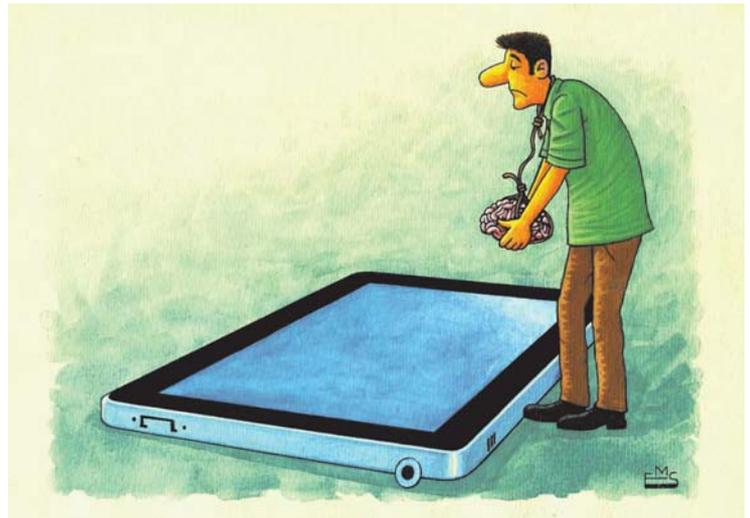
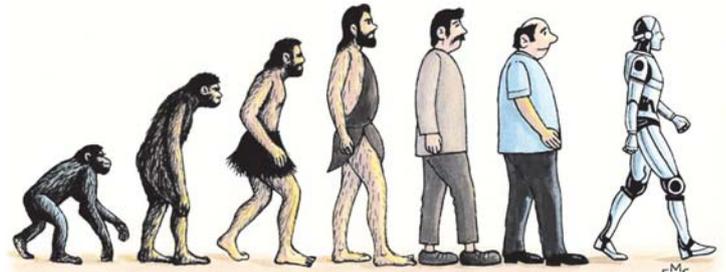
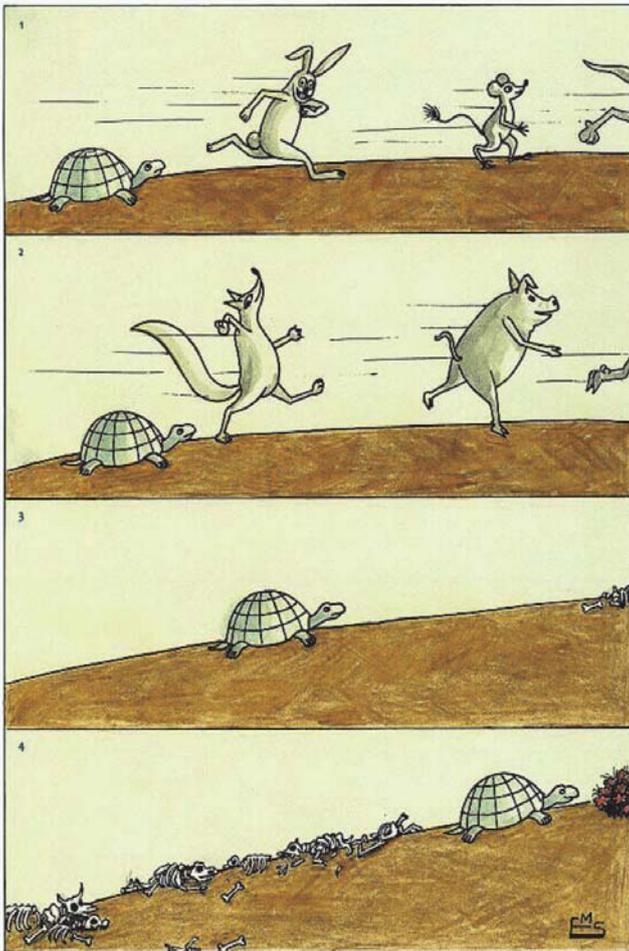
Вікенцій ПУЗАНКЕВІЧ і Аляксандр ФУРС.

Зоркі сусветнай карыкатуры

Махмуджон ЭШАНКУЛАЎ нарадзіўся ў 1958 годзе на ферганскай зямлі (Узбекістан). Скончыў мастацка-графічны факультэт Ташкенцкага дзяржаўнага педагагічнага інстытута. Працаваў на розных пасадах – і рабочых, і творчых (у тым ліку настаўнікам малявання ў школе, мастаком у часопісе «Муштум», мастаком-пастаноўшчыкам у гумарыстычнай студыі «Узтэлерадыёкампаніі»). Член Саюза мастакоў Узбекістана.

Удзельнічаў у вельмі многіх міжнародных выстаўках карыкатур, па выніках якіх мае надзвычай шмат прызоў. Пастаянна друкуецца ў газетах і часопісах розных краін свету. Персанальныя выставы М. Эшанкулава прайшлі ў Сербіі, Харватыі, Узбекістане.

Прышоў Пятрок – апаў лісток,
прыйдзе Ілля – ападуць і два,
а па Усіх Святых – не будзе і іх.

Затое «Вожык» ёсць заўсёды!
Варта толькі падпісацца на часопіс...

Алег ГУЦОЛ.

**Чытайце
ў наступным нумары:**

Які самы надзейны спосаб пусціць
грошы па свеце?

Дзе прыдумалі шорты?

Чым грашаць блогеры?

Калі варта браць бюлетэнь?

Хто больш небяспечны: чорт ці чартоўка?

Навошта патрэбны певень?

Нашы індэксы:

ІНДЫВІДУАЛЬНЫ – 74844,

ІНДЫВІДУАЛЬНЫ ЛЬГОТНЫ

(для жыхароў сельскай мясцовасці: райцэнтры
і населеныя пункты раёнаў) – **01380;**

ВЕДАМАСНЫ – 748442,

ВЕДАМАСНЫ ЛЬГОТНЫ

(для ўстаноў Міністэрства культуры,
Міністэрства адукацыі) – **01381.**

Падпісацца можна ў любым аддзяленні сувязі РУП «Белпошта» (у тым ліку самастойна аформіць інтэрнэт-падпіску – на сайце «Выдавецкага дома «Звязда» ў раздзеле «Падпіска» ёсць падрабязная інструкцыя).

Праз аддзяленні сувязі можна аформіць падпіску на абанецкую скрыню, з дастаўкай да кватэры «з уручэннем з рук у рукі».

РУП «Белсаюздрук» ажыццяўляе прыём падпіскі ў кіёсках і «Да запатрабавання».

А яшчэ – па інтэрнэце (з дапамогай пластыкавых электронных картак, электронных грошай) ці праз аўтаматызаваную сістэму Адзінай разлікова-інфармацыйнай прасторы (АІП).

Таксама ў Вас ёсць магчымасць атрымаць свежы нумар напярэдадні выхадна папяровага варыянта. Для гэтага патрэбна аформіць падпіску на PDF-версію выдання (на сайце «Выдавецкага дома «Звязда» ў раздзеле «Падпіска» ёсць падрабязная інструкцыя). Даступна падпіска і на папярэднія нумары: у прыватнасці, архіў 2018 і 2019 гадоў.

ПАДПІСКА НА II ПАЎГОДДЗЕ 2020 ГОДА

Падпіска на 1 месяц каштуе:

індэкс 74844, цана 6 рублёў 36 капеек,

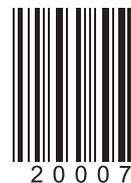
індэкс 01380, цана 5 рублёў 32 капейкі,

індэкс 748442, цана 18 рублёў 54 капейкі,

індэкс 01381, цана 14 рублёў 94 капейкі.

9 770132 595002

2 0007